

Newsletter analityczny nr 34 (4-17.08.2015)

Program „Bezpieczeństwo Energetyczne i Polityka Klimatyczna” Ośrodka Analiz Politologicznych Uniwersytetu Warszawskiego

**Najważniejsze wydarzenia dotyczące bezpieczeństwa energetycznego i klimatu
3 – 17 sierpnia 2015.**

Najważniejszym wydarzeniem minionych dwóch tygodni było wprowadzenie przez Polskie Sieci Energetyczne 20-go stopnia zasilania, co spowodowane było falą upałów w Polsce.

Komentarz:

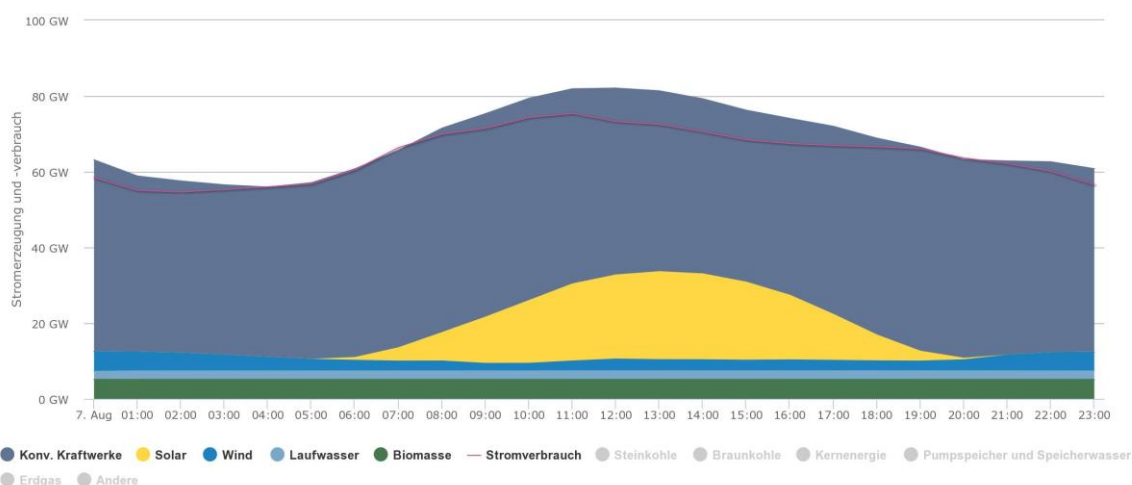
W poprzednim komentarzu wskazałem na problem braku wymaganej nadwyżki mocy, co zostało zauważone w dokumentach publikowanych przez Polskie Sieci Energetyczne S.A.. Konsekwencje tego faktu dla Polski były widoczne już po kilku dniach, gdy 10 sierpnia PSE wprowadziły po raz pierwszy od 1989 roku stopnie zasilania wyłączając praktycznie cały przemysł w Polsce. W ten sposób PSE jako OSP starał się ochronić konsumentów przed niekontrolowanymi wyłączeniami prądu (black out) w sposób administracyjny drastycznie redukując popyt.

Można na ten problem spojrzeć z perspektywy krótkoterminowej szukając przyczyn w upale, w awariach, stratach w sieciach przesyłowych, czy remontach. Źródła tego bardzo negatywnego z punktu widzenia psychologii społecznej, ale również wizerunku państwa i produkcji przemysłowej problemu należy poszukiwać głębiej. Tym bardziej, iż inne państwa również zmagające się z upałami np. Słowacja, czy Niemcy nie musiały stosować tak drastycznych środków. Pierwotną przyczyną ograniczenia poboru prądu jest brak strategii bezpieczeństwa energetycznego. Strategii opartej na konsensusie partii politycznych, biznesu, organizacji pozarządowych i obywateli. Udział społeczeństwa w tym procesie jest konieczny, ponieważ podjęte decyzje będą miały wpływ także na ceny energii, w tym elektrycznej, a co za tym idzie również na konkurencyjność gospodarki. Niestety rozpoczęcie

procesu tworzenia strategii bezpieczeństwa energetycznego będzie możliwe najwcześniej dopiero po jesiennych wyborach parlamentarnych.

Pomocne w konstruowaniu strategii bezpieczeństwa energetycznego mogą być doświadczenia innych państw, które rozwiązały już to zagadnienie: po pierwsze wprowadziły zróżnicowany miks produkcji energii elektrycznej, w tym również w odnawialnych źródłach energii. 7 sierpnia, czyli w piątek poprzedzający wprowadzenie ograniczeń w dostępie do energii Niemcy z fotowoltaiki w szczycie produkowały 23 GW prądu, polskie zużycie w szczycie tego dnia wyniosło 22,3 GW. Tak więc jedną z recept na pokrycie zapotrzebowania na prąd w okresie upałów przy wzrastającym popycie na energię elektryczną jest rozwój fotowoltaiki.

Wykres nr. 1: Produkcja energii elektrycznej w Niemczech w dniu 7 sierpnia

Agora Energiewende: Stand: 19.08.2015, 11:32

Drugą kwestią jest budowa interkonektorów, które umożliwiają import energii elektrycznej w sytuacji zaburzeń miejscowej produkcji. W przypadku Polski na podstawie wstępnych badań najbardziej perspektywnym obszarem współpracy są kraje Międzymorza oraz Ukraina. Takie też działania podjęła PSE wykorzystując dość ograniczoną sieć podpisując umowę na dostawę 235 MW z Ukrainy.

Trzeci obszar to zarządzanie sferą popytu, ale bez wykorzystywania narzędzi administracyjnych, które są szkodliwe dla prowadzonej działalności gospodarczej, tylko w oparciu o mechanizmy ekonomiczne. To prowadzi do obniżenia kosztów i utrzymania koniecznych do pokrycia wahań popytu na energię dodatkowych mocy w systemie. Warto

też sięgnąć do modeli, które jasno wskazują, iż przy napływie ciepłego powietrza z południa, generacja wiatrowa ulega drastycznemu ograniczeniu, a z kolei produkcja ze słońca wzrasta dynamicznie.

Rozwiązywanie problemów bezpieczeństwa energetycznego powinno być połączone z rozwiązaniem innych problemów, które trapią obywateli, jak np. zjawisko suszy. W tym wypadku koniecznym jest zwiększenie retencji wody w Polsce. W II Rzeczypospolitej było 8100 tego rodzaju obiektów, obecnie (zgodnie z danymi URE z 2012) tylko 700. Znamiennym przykładem jest zaporą w Świnnie Porębie budowana od 1986 roku, na którą wydano już 2,5 mld PLN, a mimo to nie produkuje energii elektrycznej.

Obszary te – oprócz innych kwestii tj. z systemem zarządzania popytem na energię, efektywnością energetyczną i ograniczeniem importu węglowodorowców z Federacji Rosyjskiej – powinny być rozwinięte w strategii bezpieczeństwa energetycznego. Polacy pytani o sposoby produkcji energii jasno wskazują, iż chcą energii odnawialnej 81%¹. Ten wysoki poziom akceptacji dla tej formy produkcji energii elektrycznej oraz opinie Polek i Polaków o sposobie rozwiązania problemu węgla² wskazują, iż polskie społeczeństwo jasno precyzuje swoje preferencje, a obecny stan nie jest przez większość akceptowana niezależnie od preferencji politycznych.

Europa i świat:

4.08 – Rumuńska prokuratura oskarżyła spółkę-córkę rosyjskiego koncernu Łukoil o pranie pieniędzy.

4.08 – W Turcji doszło do ataku terrorystycznego na gazociąg Baku-Tililisi-Erzurum.

5.08 – Ukraina zadeklarowała chęć uczestnictwa w grupie państw tworzących korytarz Północ-Południe.

6.08 – W lipcu Niemcy wyprodukowali najwięcej w historii energii z farm wiatrowych i systemów fotowoltaicznych.

8.08 – Amerykanie rozszerzyli sankcje wobec Rosji o złożę Južno-Kirinskoje u wybrzeży Sachalinu.

¹ <http://www.psew.pl/aktualnosci/721-polacy-lubia-odnawialne-zrodla-energii-ale-politycy-nie-lubia-ich-sluchac>

² <http://bepk.oapuw.pl/polacy-wobec-węgla/>

11.08 – Chiny budują elektrownię solarną na Pustyni Gobi, która ma dostarczyć energię dla miliona gospodarstw domowych.

12.08 – W elektrowni jądrowej w Temelinie doszło do uszkodzenia przepustu w systemie chłodzącym generatora jednego z bloków, co spowodowało jego odłączenie od sieci.

13.08 – Słowacki operator sieci energetycznych zapewnił, iż fala upałów nie spowodowała problemów w funkcjonowaniu infrastruktury i nie zaburzyła dostaw.

14.08 – Gazprom zakomunikował, że przesłał do sądu arbitrażowego w Sztokholmie zmodyfikowany pozew przeciwko ukraińskiemu Naftogazowi. Suma roszczeń opiewa obecnie na 29,2 mld USD.

16.08 – Papież ogłosił 1 września Światowym Dniem Modlitw o Ochronę Stworzenia, który ma przypominać o konieczności ratowania Ziemi przez degradację środowiska naturalnego.

17.08 – W stosunku do analogicznego okresu w 2014 roku, w pierwszym kwartale 2015 roku, Rosja praktycznie podwoiła eksport gazu do Niemiec.

Polska:

4.08 – KGHM planuje posiadanie około 300 MW własnych mocy pochodzących z OZE.

4.08 – Tauron Energetyka określił warunki zakupu aktywów KWK Brzeszcze od Spółki Restrukturyzacji Kopalń.

4.08 – Według Agencji Rozwoju Przemysłu w I półroczu 2015 roku sektor górniczy przyniósł 1,1445 mld PLN straty netto.

4.08 – Towarowa Giełda Energii uzyskała status członka europejskiego rynku Multi-Regional Coupling (MRC).

5.08 – Zdaniem Mariusza Zawiszy, prezesa PGE, rozmowy spółki z Quatargasem, dotyczące realizacji umowy zakupu gazu skroplonego w 2016 roku powinny zostać zakończone w trzecim kwartale.

5.08 – Sejmowa komisja ds. energetyki skierowała do dalszych prac przygotowany przez PSL projekt nowelizacji ustawy o OZE obejmujący wsparcie dla biogazowni.

5.08 – Prezydent Bronisław Komorowski podpisał ustawę o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych.

5.08 – Sejm uchwalił nowelizację Prawa ochrony środowiska obejmującą tzw. przepisy antysmogowe.

6.08 – Konsorcjum pod przewodnictwem spółki Lotos rozpoczęło projekt badawczy, którego celem jest badanie efektywności magazynowania wodoru pozyskiwanego z nadwyżek energii ze źródeł odnawialnych.

7.08 – Upały spowodowały wyłączenie przez spółkę Enea około 400 MW mocy.

10.08 – Polskie Sieci Energetyczne wprowadziły 20 stopień zasilania.

10.08 – Ograniczenie dostaw prądu spowodowało, zmniejszenie produkcji m.in. w zakładach Arcelor Mittal.

10.08 – Ministerstwo Gospodarki rozpoczęło proces konsultacji dokumentu „Polityka energetyczna Polski do 2050 roku”.

10.08 – W związku z ograniczeniami dostaw energii przez PSE, spółka KGHM zdecydowała się na maksymalne wykorzystywanie własnych źródeł.

10.08 – Premier Ewa Kopacz przyznała, że ograniczenia w poborze energii dotyczą 1 600 przedsiębiorstw, ale „nie powinny one mieć negatywnego wpływu na ich zdolności produkcyjne”.

11.08 – Przemysłowi odbiorcy energii elektrycznej wystosowali list do premier Ewy Kopacz, w którym skrytykowali sposób wprowadzenia ograniczeń w dostawach przez PSE.

11.08 – Zdaniem Andrzeja Czerwińskiego, ministra Skarbu Państwa, stwierdził, że „zmiany w kierunku połączenia energetyki z górnictwem są właściwe i ich efekt może być dobry zarówno dla energetyki jak i górnictwa”.

12.08 – Zdaniem Stowarzyszenia Inwestorów Indywidualnych, nacisk Ministerstwa Skarbu Państwa na spółki energetyczne jest szkodliwy dla gospodarki.

13.08 – Według nowych planów rządu, Nowa Kompania Węglowa oprócz specjalnego funduszu BGK i PIR ma zostać dofinansowana również przez PGE, Energeę, PGNiG Termikę i TF Silesia.

17.08 – Przedstawiciele spółki Energia stwierdzili, iż obecnie nie widzą możliwości inwestowania w budowę nowego bloku w Ostrołęce oraz zaangażowania się w Kompanię Węglową.

Warszawa, 17 sierpnia 2015r.

dr Krzysztof M. Książkowski – Szef Programu „Bezpieczeństwo Energetyczne i Polityka Klimatyczna” OAP UW, autor książek „Ekonomiczne zagrożenia bezpieczeństwa państw” (2004), „Bezpieczeństwo ekonomiczne” (2011), redaktor naukowy publikacji „Bezpieczeństwo ekonomiczne w perspektywie politologicznej” (2012) i „Odnawialne źródła energii w Polsce. Wybrane problemy bezpieczeństwa, polityki i administracji” (2013), współautor podręcznika „Ekonomika bezpieczeństwa państwa w zarysie” (2014), autor wielu artykułów poświęconych zagadnieniu bezpieczeństwa i klimatu.